

Hyvinvointipalvelut

Toimialan kuvaus

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Hyvinvointipalvelujen toimiala vastaa hyvinvointipalvelujen kokonaisuudesta. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmä yhteensovittaa hyvinvointipalvelut-toimialan toimintaa. Hyvinvointipalvelujen hallinto sijaitsee Nurmes-talolla osoitteessa Kötsintie 2. Hyvinvointipalvelujen toimiala jakautuu neljään tulosalueeseen, jotka ovat opetus- ja koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aikapalvelut ja kulttuuripalvelut.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Opetus- ja koulutuspalvelut -tulosalueen tulosyksiköitä ovat Kirkkokadun koulu, Porokylän koulu, Valtimon koulu, Nurmeksen lukio ja Ylä-Karjalan kansalaisopisto. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat tulosyksikköinä Rekulan, Porokylän, Niksulan, Hannilan ja Pikku-Kaarlen sekä Nurmesjärven päiväkodit. Vapaa-aikapalvelujen tulosyksiköt ovat nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Kulttuuripalveluissa on kolme tulosyksikköä: kulttuuritoimi, kirjastopalvelut ja museo. Museoita on kaksi: Kötsin museo ja Ikolan museo. Vakainaista henkilöstöä on 182.

Toimialan tuottavuusohjelma

Toimialan tuottavuusohjelma päätetään hyvinvointilautakunnan talousarvio kokouksen yhteydessä.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus on 17.8.2020 §139 ja 7.9.2020 §156 ja kaupunginvaltuusto 2.9.2020 §56 käsitellyt ja päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksesta. Ohjeistuksessa todetaan mm. seuraavaa: Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Vuotta 2024 koskevia tavoitteita uhkaavia riskejä on kirjattu talousarvion valmistelutekstin lisäksi tulosalueiden toimintakortteihin. Keskeisenä seikkana sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyen on huomioitava:

1. Tiedon luotettavuus ja täydellisyys: toimialan johto ja esimiehet huolehtivat siitä, että heidän vastualueellaan tuotetaan ja ylläpidetään luotettavia tietoja toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta.

2. Toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudattaminen mm. virheiden ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi: toimialan johto ja esimiehet valvovat, että lakeja ja asetuksia sekä kaupungin päätöksiä, sääntöjä ja ohjeita noudatetaan.

3. Omaisuuden turvaaminen: toimialan johto ja esimiehet valvovat, että resurssit turvataan mahdollisilta menetyksiltä, jotka aiheutuvat tuhlauksesta, väärinkäytöksestä, huonosta hoidosta, virheistä tai muusta sääntöjen vastaisesta toiminnasta.

4. Resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö: toimialan johto ja esimiehet varmistavat, että kaupungin resursseja käytetään järkevästi ja taloudellisesti

5. Tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus: toimialan johto ja esimiehet valvovat, että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Toimialan johto ja esimiehet vastaavat siitä, että toimialan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisella tavalla.

Jokainen esimies vastaa siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuu on asianmukaisesti määritetty. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan. Esimiehen on luotava edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tulostavoitteisiin pääsemiseen. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja toimintaohjeista.

Esimiesten on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja raportoitava niistä, mikäli havaitaan lainsäädännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista taikka muutoin virheellistä, tehotonta tai epätaloudellista toimintaa.

Toimialan riskienhallinta

Toimielimien ja vastuualueiden esimiehet vastaavat oman alueensa riskienhallinnan käytännön toteutuksesta ja sen ohjeistamisesta. Riskienhallintaprosessi perustuu - riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, - riskin toteutumisen vaikutusarviointiin (merkittävyyteen) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen, - mahdollisuuteen hallita riskiä eri menetelmillä (valvonta) sekä - riskeistä raportoimiseen ja riskien seurantaan. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Hyvinvointipalveluiden tehtävä on turvata toimialan palveluiden tarjonta asukkaalleen. Erilaiset häiriöt ja vahingon mahdollisuudet, jotka aiheutuvat monista tekijöistä, saattavat vaarantaa palveluiden tuottamisen. Riskejä sisältyy turvallisuuteen, talouteen, tietoliikenteen toimivuuteen, palvelujen laatuun, henkilöstön osaamiseen, hyvinvointiin, rekrytointiin ja kiinteistöihin.

Tavoitteita uhkaavia riskejä on ensin arvioitu yleisellä tasolla ja jäljempänä tulosalueittain:

Kunnan taloustilanteen merkittävä heikkeneminen vuosina 2024-2026.

- on todennäköinen ja vaikutus on merkittävä
  - tammikuu-kesäkuu tuloslaskelmat talouden osalta tasapainossa, vuotta 2025 koskevat sopeutustoimet tarkentuvat syksyn budjettivalmistelussa

Rakennuksiin ja kiinteistöön kohdistuvat uhkat, jotka saattavat johtaa rakennusten tai sen osien sulkemiseen mm. tulipalon, vesivahingon tai ilkvallan seurauksena.

- ei kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät -
  - kiinteistöt olleet normaalissa käytössä tammikuun-kesäkuun aikana
  - Hannilan varhaiskasvatusyksikössä tehty sisäilma- ja rakennetutkimuksia

Ulkopuolinen uhka henkilön tai lähistöllä tapahtuneen suuronnettomuuden johdosta.

- ulkopuoliseen uhkaan on varauduttava päivittäin
- uhka ei ole kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät

- ei ole toteutunut

Epidemian tai pandemian uusi aalto ja laajeneminen paikallisella tasolla ja sen kautta muodostuva henkinen kuormittavuus sekä mahdolliset tilojen sulkemiset, henkilökunnan sairauspoissaolot ja sijaistarpeen huomattava kasvu.

- ei kovin todennäköinen
  - epidemialta ja pandemialta on välttytty

Henkilöstöpula (kelpoisuuden puuttuminen) erityisesti varhaiskasvatus- ja opetus- ja koulutuspalveluissa

- on todennäköinen
  - opetus- ja koulutuspalveluissa henkilöstötilanne on kelpoisuuksien osalta kohtuullinen, varhaiskasvatuspalveluissa kelpoisten opettajien saatavuus on huono

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja kunnallisen opetushenkilöstön uusi työehtosopimus vuosille 2022-2025

- talouteen vaikuttava riski, koska uuden sopimuskauden palkkataso nousee merkittävästi
  - sopimuskauden vuotta 2024 koskevat palkkamäärärahat ovat riittäneet tammikuun - kesäkuun tarkastelujaksolla

Hyvinvointipalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-6/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	145 020	0	145 020	85 382	-59 638	58,9 %
Maksutuotot	177 000	0	177 000	97 704	-79 296	55,2 %
Tuet ja avustukset	439 864	0	439 864	281 951	-157 913	64,1 %
Muut toimintatuotot	56 700	0	56 700	29 812	-26 888	52,6 %
Toimintatuotot	818 584	0	818 584	494 849	-323 735	60,5 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-13 307 628	0	-13 307 628	-6 211 034	7 096 594	46,7 %
Palkat ja palkkiot	-10 690 768	0	-10 690 768	-4 957 198	5 733 570	46,4 %
Henkilösivukulut	-2 616 860	0	-2 616 860	-1 253 836	1 363 024	47,9 %
Eläkekulut	-2 355 765	0	-2 355 765	-1 064 400	1 291 365	45,2 %
Muut henkilösivukulut	-261 095	0	-261 095	-189 436	71 659	72,6 %
Palvelujen ostot	-4 675 229	0	-4 675 229	-2 304 063	2 371 166	49,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-474 620	0	-474 620	-237 100	237 520	50,0 %
Avustukset	-482 300	0	-482 300	-198 415	283 885	41,1 %
Muut toimintakulut	-4 409 870	0	-4 409 870	-2 221 861	2 188 009	50,4 %
Toimintakulut	-23 349 647	0	-23 349 647	-11 172 474	12 177 173	47,8 %
Toimintakate	-22 531 063	0	-22 531 063	-10 677 624	11 853 439	47,4 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-139 700	0	-139 700	-102 805	36 895	73,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-139 700	0	-139 700	-102 805	36 895	73,6 %

21.08.2024

Tilikauden tulos	-22 670 763	0	-22 670 763	-10 780 429	11 890 334	47,6 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-22 670 763	0	-22 670 763	-10 780 429	11 890 334	47,6 %

Kulttuuripalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelut muodostavat kulttuuripalvelujen tulosalueen. Kulttuuripalvelut luovat mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen sekä järjestävät tapahtumia, näyttelyitä ja muita kulttuuritilaisuuksia.

Nurmeksen kaupunginkirjasto palvelee Nurmes-talossa, Valtimon lähikirjastossa ja kirjastoautossa. Henkilöstöön kuuluvat kirjastotoimenjohtaja, kaksi kirjastonhoitajaa, neljä kirjastovirkailijaa ja yksi kirjastovirkailija-autonkuljettaja.

Kulttuurityön henkilökuntaan kuuluvat kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö, kaksi esitysteknikkoa ja yhteisökoordinaattori, joka vastaa yhdistysyhteistyöstä, perhekeskustoiminnasta ja digitaalisten palvelujen käytön ohjauksesta. Kulttuurityö keskittyy erityisesti Nurmes-talon Hannikaisen salin ja galleria Tykon toimintaan.

Nurmeksen museo palvelee kahdessa toimipaikassa. Kötsin museo toimii Nurmes-talossa. Ikolassa toimivat ulkomuseoalue, toimisto, konservointi- ja säilytystilat sekä pirtti, joka toimii myös kokous- ja juhlatilana. Henkilökuntaan kuuluvat museonjohtaja, museoamanuenssi, museoassistentti ja museomestari.

Tulosalueen riskien hallinta

1. Ongelmat henkilöstön saatavuudessa

Rekrytointiongelmat aiheuttavat henkilöstön kuormittumista, kun yksiköissä on vajausta työntekijöiden määrässä.

2. Niukka henkilöstömitoitus

Yksiköiden henkilöstömitoitukset ovat niin pienet, että yhdenkin henkilön pitempi poissaolo aiheuttaa ongelmia.

Esim. tulosaluepäälliköllä ei ole nimettyä sijaista, jolloin poissaolo vaikeuttaa perustoiminnan sujumista.

3. Suuret muutokset käyttötalouden määrärahoissa

Määrärahojen leikkaaminen vaikuttaa omaan ja paikkakunnan yhdistysten toimintaan.

4. Ongelmat toimitiloissa

Toimitiloissa ilmenevät puutteet ja vauriot vaativat nopeaa reagointia, joka ei aina toteudu.

Kulttuuripalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-		Tot. %
				6/2024	Poikkeama	
Toimintatuotot	26 200	0	26 200	17 070	-9 130	65,2 %
Toimintakulut	-2 046 545	0	-2 046 545	- 908 092	1 138 453	44,4 %
Toimintakate	-2 020 345	0	-2 020 345	- 891 022	1 129 323	44,1 %
Suunnitelman muk. poistot	- 139 700	0	- 139 700	-77 508	62 192	55,5 %
Tilikauden tulos	-2 160 045	0	-2 160 045	- 968 530	1 191 515	44,8 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Kulttuuripalvelujen tulosalue toimii yhdistysten toiminnan tukena ja mahdollistajana. Nurmeksen kaupungin 50-vuotisjuhla näkyy tulosalueen toiminnassa. Vanhan Kauppalan avoimet ovet - tapahtuman kehittäminen on edelleen tärkeä tavoite, koska tapahtumalla on suuri merkitys koko kaupungin imagolle ja vetovoimalle.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Vastuuyksikkö	Tila
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Kulttuuripalvelut toimivat mahdollistajana ja tapahtuma-alustoina muille toimijoille. Kulttuuripalvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja vahvistavat paikallisidentiteettiä. Mittarit: jaetut avustukset, asiantuntijapalveluiden määrä, muiden toimijoiden tapahtumien määrät kulttuuripalvelujen tiloissa, paikallisuuteen liittyvien tapahtumien määrä.	Hyvinvointilautakunta jakoi toukokuussa toiminta- ja kohdeavustukset kulttuuritoimintaan ja ennalta ehkäisevään työhön. Kulttuuritoiminnan avustuksia myönnettiin yhteensä 40 000 euroa yhteensä 25 eri toimijalle. Avustuksia ennalta ehkäisevään työhön myönnettiin kahdeksalle eri taholle yhteensä 4 000 euroa. Avustussumma nousee yhteensä 54 000 euroon Nurmeksen Kesämusiikin ja Vanhan Kauppalan avointen ovien erityisavustusten 5 000 euroa / toimija myötä. Muiden toimijoiden tapahtumien määrä oli kirjastossa 18 kpl ja museossa 8 kpl. Paikallisuuteen liittyviä tapahtumia museossa järjestettiin 7 kpl. Asiantuntijapalveluita annettiin museossa 124 kertaa. Muiden toimijoiden tapahtumia oli Hannikaisen salissa elokuvanäytösten lisäksi	Koko tulosalue	Toteutunut

			17 kappaletta. Näistä paikallisuuteen liittyviä oli kuusi kappaletta. Galleria Tyko oli presidentinvaalien käytössä tammi-helmikuussa, ja kaksi näyttelyistä liittyi paikallisuuteen.		
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Asiakkaat löytävät kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut. Mittarit: kävijämäärät kirjastossa, näyttelyissä ja tilaisuuksissa, lainausmäärät kirjastoissa ja kirjastoautossa.	Kävijämäärä kirjastossa yhteensä 32 320 (pääkirjasto 22 804, kirjastoauto 3 708 ja Valtimon lähikirjasto 5 808). Kirjastoauto liikennöi vain tammi-maaliskuussa. Lainausmäärä kirjastossa yhteensä 70 670 (pääkirjasto 51 808, kirjastoauto 7 594 ja Valtimon lähikirjasto 11 268). Museon kävijämäärä 3 849. Museossa digitoitiin 908 valokuvaa ja 28 esinettä Finna-järjestelmään, jossa Nurmeksen museon aineistoa klikattiin auki 311 827 kertaa tarkastelujakson aikana. Kulttuuritilaisuuksien kävijämäärä oli yhteensä 1 671 hlöä. Galleria Tykon näyttelyiden kävijämäärä oli 12 210.	Koko tulosalue	Toteutunut osittain
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Kulttuuripalvelut ovat lasten ja nuorten saavutettavissa. Mittarit: ryhmävierailujen määrät museossa ja	Lasten/nuorten ryhmävierailujen määrä kirjastossa 13 kpl, museossa 12 kpl. Kaiken kaikkiaan museossa vieraili 25 ryhmää. Metsäpäiväkodin	Koko tulosalue	Toteutunut

		kirjastossa, tapahtumien määrä.	toiminnan aloittamista Ikolon museon tiloissa alettiin suunnitella. Kaikille perusopetuksen oppilaille tarjottiin Konsertti joka kouluun -projektin konsertit yhteensä kuusi kappaletta. Nuorille järjestettiin oma kaupungin juhlavuoden tapahtuma. Lisäksi kulttuurityön esitysteknikot olivat mukana toteuttamassa yhteensä kahdeksaa tapahtumaa, joissa lapset ja nuoret olivat esiintyneinä.		
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Vuoden aikana toteutetaan tapahtumat yhteistyössä vammais- ja vanhusneuvostojen kanssa sekä romanimusiikin tapahtuma yhteistyössä romaniyhteisön kanssa. Nurmeksen kaupungin juhlavuosi ja Taste Saimaa -hanke näkyvät paikkakunnan tapahtumissa. Mittari: toteutuneet tapahtumat	Romanikulttuuritapahtuman valmistelutyötä jatkettiin. Aloitettiin Ikolassa toimivan päiväkodin metsäryhmän toiminnan valmistelu yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa suunniteltu Nurmeksen kaupungin 50-vuotisjuhlavuoden tapahtuma toteutettiin Valtimotalossa toukokuussa.	4150 Kulttuuripalvelut	Toteutunut osittain
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Museo osallistuu Vanhan Kauppalan alueen ja muiden Rky-alueiden kehittämiseen. Keinoina ovat	Vanhan kauppalan avoimet ovet-tapahtumaa valmisteltiin yhteistyössä Vanhan kauppalan asukasyhdistyksen	4170 Museo	Toteutunut

		tapahtumayhteistyö, asiantuntijalausunnott ja laaja yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Mittarit: asiantuntijalausunnott, tapahtumat, verkostotapaamiset.	kanssa ja aloitettiin Valtimon Vasaman kanssa valmistelut Vasaman juhluvuoden 2025 näyttelyn kokoamiseksi. Museo antoi seitsemän rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvää lausuntoa sekä osallistui Pohjois-Karjalan museoammatillisten, Itä-Suomen ammatillisesti hoidettujen museoiden, Kantapuu-museokonsortion sekä museoiden valtakunnalliseen tallennus- ja kokoelmayhteistyöhön.		
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Kulttuuripalvelut tukee nuorten osallistumista yhteistyössä oppilaitosten ja muiden nuorisotoimijoiden kanssa. Nuorille tapahtuma osallistuvan budjetoinnin kautta, yhteistyössä nuorisovaltuusto ja Hyvärilä Nuoriso- ja matkailukeskuksen kanssa. Mittarit: TET-jaksojen määrä, projektien ja oppimistehtävien määrät, toteutunut tapahtuma.	Kirjastossa oli keväällä kaksi TET-oppilasta ja kesällä kaksi nuorta töissä kesätyösetelillä. Kahden lukio-opiskelijan kuvataidediplomityöt olivat esillä kirjastossa toukokuussa. Museo jatkoi yhteistyötä Hyvärilän kansainvälisen nuorisotoiminnan kanssa. Ranskalainen lukion Erasmus-ryhmä tutustui Nurmeksen historiaan Kötsin museossa. Ikolan museo tarjosi kesätyöpaikan kahdelle nuorelle, ja nuorten 4H-yritys hoiti Ikolan museon kesäkahvilaa heinäkuussa. Nurmeksen kaupungin 50-vuotisjuhlavuoden tapahtuma nuorille järjestettiin toukokuussa	Koko tulosalue	Toteutunut ■

21.08.2024

			yhteistyössä nuorisovaltuuston ja Hyvärilän nuorisokeskuksen kanssa.		

Opetus- ja koulutuspalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Opetus- ja koulutuspalvelujen tavoitteet määritellään velvoittavasti valtakunnallisissa opetussuunnitelmien perusteissa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta. Paikallistasolla koulujen toimintaa ohjaa tavoitteinen kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat. Lisäksi toiminnan perustana on perusopetus - ja lukiolait.

Opetus - ja koulutuspalvelut muodostuvat perus- ja lukio-opetuksen sekä kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä. Perusopetuksen oppilasmäärä on budjettia laadittaessa 782 oppilasta, josta esioppilaita 63. Perusopetusta annetaan Porokylän (vuosiluokat 1-6), Kirkkokadun (vuosiluokat 1-9) ja Valtimon (vuosiluokat 1-9) kouluissa sekä lukio-opetusta Nurmeksen lukiossa. Esiopetus järjestetään varhaiskasvatyüksiköissä. Lukio sijaitsee yhteisellä campus-alueella Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän omistaman Nurmeksen ammattiopiston kanssa. Nurmeksen lukiossa opiskelee 107 opiskelijaa. Kansalaisopiston toimintaa järjestetään useissa eri toimipisteissä eri puolilla Nurmesta keskimäärin 5100 tuntia lukuvuodessa.

Opetus- ja koulutuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-		Tot. %
				6/2024	Poikkeama	
Toimintatuotot	608 064	0	608 064	288 050	- 320 014	47,4 %
Toimintakulut	-12 833 051	0	-12 833 051	-6 290 274	6 542 777	49,0 %
Toimintakate	-12 224 987	0	-12 224 987	-6 002 224	6 222 763	49,1 %
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	-5 495	-5 495	0,0 %
Tilikauden tulos	-12 224 987	0	-12 224 987	-6 007 719	6 217 268	49,1 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Opetuksen ja koulutuksen pitkäaikaisena tavoitteena on tukea oppilaiden ja opiskelijoiden kasvua tasapainoisiksi, terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Lisäksi tavoitteena on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin, vastuullisuus ja yhteistyökyky, suvaitsevaisuus ja luottamus sekä kestävä kehityksen edistäminen. Toiminnan tavoitteita ohjaa opetussuunnitelman perusteet. Keskeisinä painopistealueina on:

1. Ajattelu ja oppimaan oppiminen 2. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot 3. Monilukutaito 4. Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen 5. Työelämätaidot ja yrittäjyys

6. Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä kehityksen rakentaminen

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Perusopetuksen ja lukion osalta keskeinen opetuksellisia ja pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on merkittävästi heikentynyt kunnan taloustilanne sekä epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisella tasolla

- taloustilanteen heikkeneminen on merkittävä riski

- epidemian ja/tai pandemian riski ei tulevan lukuvuoden aikana ole kovin todennäköinen
- seurauksena opetushenkilöstön altistuminen ja mahdollisen sairauden aiheuttamat poissaolot ja sen myötä sijaistarpeen merkittävä kasvu
- oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien tuntien merkittävä kasvu
- riskinä on niin ikään erityisen tuen oppilaille laaditun opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman tavoitteellinen toteutuminen erityisolosuhteissa
- riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja oppilaiden kuormittuvuus ja stressitekijät
- riskinä on asetusten mukaisen kelpoisuuden omaavan henkilöstön saatavuus, jolloin myös osaamisen taso laskee
- taloudellisena riskinä on erityisen tuen tarpeiden merkittävä kasvu ja sijoitettujen lasten ja nuorten määrän kasvu

Perusopetuksen ja lukion osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Lukiokoulutuksen osalta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian Nurmeksen yksikön peruskorjaus on valmistunut aikataulussaan ja tilat ovat käytössä lukuvuoden 2023-2024 alettua.

Ylä-Karjalan kansalaisopisto:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

- kurssitoiminnan toteutumista ja tavoitteita uhkaava riski on edelleen epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti. Fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ei ole näköpiirissä budjettia laadittaessa.
- riskinä on hallitusohjelman mukaiset leikkaukset kansalaisopistojen tuntimäärään, Tämän seurauksena kurssien määrä vähenee syksystä 2024 alkaen.
- vastaavasti kansalaisopiston sivutoimisten tuntiopettajien palkkakustannukset eivät toteudu budjetin mukaisesti, koska palkat maksetaan pidettyjen tuntien mukaisesti

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Vastuuyksikkö	Tila
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Perusopetuksen vuosiviikkotuntien suunnittelu 1-2 vuosiviikkotunnin lisäämiseksi hallitusohjelman mukaisesti.	Suunnittelu tehty koulujen työjärjestykseen kevään 2024 aikana ja otettu käyttöön 1.8.2024 alkaen. Toistaiseksi pysyvä muutos koski määräysten mukaan 7. luokan ruotsin kielen opetuksen tuntimäärän nostamista yhdellä vuosiviikkotunnilla sekä yhden vuosiviikkotunnin	4111 Perusopetus	Toteutunut

			lisäämistä 8.-9. luokille lukuvuoden 2024-2025 ajaksi.		
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Opettajien kelpoisuusaste	Porokylän koulu: 94,4% Kirkkokadun koulu: 90,32% Valtimon koulu: 88,4% Lukio: 100%	4110 Koulutuspalvelut	Toteutunut osittain ☒
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Opetushenkilöstön määrä / oppilas	Porokylän koulu: 12,6 oppilasta / opettaja Kirkkokadun koulu: 8,1 oppilasta / opettaja Valtimon koulu: 7,6 oppilasta / koulu Lukio: 11,8 oppilasta / opettaja Keskimäärin 9,2 oppilasta / opettaja	4110 Koulutuspalvelut	Ei tietoa ☐
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perusopetuksen oppilaista 100% saa päättötodistuksen.	Kirkkokadun koulu: 2 oppilasta ei saanut päättötodistusta. Oppilaat jatkavat syksyllä vuosiluokkiin sitomattomasti peruskoulun suorittamista. Valtimon koulu: 1 oppilas ei saanut päättötodistusta. Oppilas jatkaa syksyllä vuosiluokkaan sitomattomasti peruskoulun	4111 Perusopetus	Ei tietoa ☐

			suorittamista.		
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaista vähintään 50% on integroitu perusopetuksen yleisryhmiin.	Valmistavan opetuksen oppilaista 80% integroitu yleisopetuksen ryhmiin joko kokonaan tai osittain.	4111 Perusopetus	Toteutunut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Yrittäjyyskasvatukseen vahvistaminen TAT-Yrityskylä yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Perusopetuksen ja TAT-yrityskylän välille on keväällä 2024 solmittu jatkosopimus lukuvuodeksi 2024-2025 yrittäjyyskasvatukseen vahvistamiseksi.	4111 Perusopetus	Toteutunut

Vapaa-aikapalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Vapaa-aikapalvelujen tulosalue muodostuu liikuntapalveluista ja nuorisopalveluista.

Liikuntapalvelut vastaa liikuntapalvelujen suunnittelusta, kehittämisestä ja palvelujen tuotannosta.

Ennalta ehkäiseviä ja kuntouttavia liikuntapalveluja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta.

Liikuntapalvelut tukevat senioreiden liikuntatoimintaa ja kulttuuritoimintaa Seniori ePassilla, joka on tarkoitettu yli 65-vuotiaille nurmeslaisille. Uimaopetusta järjestetään kesäisin lapsille kylpylässä ja uimarannoilla.

Nuorisotyöpalvelut ostetaan Hyvärilän nuoriso - ja matkailukeskus Oy:ltä. Nuorten paja Apajan toimintaa ja etsivän toimintaa tuetaan kuntaosuudella. Nuorten työllistymistä tuetaan kesätyösetelein. Pielisen 4H-yhdistyksen kanssa jaetaan nuorille yritysseteleitä, jolla tuetaan nuorten perustamia yrityksiä. Nurmeslaisten lasten - ja nuorten harrastustoimintaa tuetaan juniorikortilla, joka jaetaan kaikille peruskoululaisille, koulujen kautta, vuoden alussa. Juniorikorttia voi käyttää mm. kaupungin metsästyslupa- ja kaupungin omistamille maille.

Liikunta-, nuoriso- ja kyläyhdistysten toimintaa tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin sekä erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden osalta keskeiset vuotta 2024 koskevat toimintaa uhkaavat riskit, on epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti ja sen myötä erityisesti riskiryhmille suunnattujen ennaltaehkäisevien liikuntapalvelujen tilapäinen keskeytyminen.

Lisäksi riskinä on yleisten liikuntapaikkojen, erityisesti sisäliikuntatilojen tilapäiset käyttörajoitukset ja mahdolliset sulkemiset.

Suunnitellut soveltavan liikunnan ryhmät eivät toteudu. Ikäihmisten ennalta ehkäisevää päivä kuntoutusta ei voida järjestää. Yhdistys-, seura- ja harrastustoiminta ei pysty toimimaan täysipainoisesti, jolloin vaikutus kohdistuu juniorikorttien käyttöön. Vapaa-aikapalveluissa ostetaan suurin osa palveluista, joten palveluntuottajissa tapahtuvat odottamattomat muutokset vaikuttavat toimintaan.

Vapaa-aikapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-		Tot. %
				6/2024	Poikkeama	
Toimintatuotot	55 800	0	55 800	99 084	43 284	177,6 %
Toimintakulut	- 880 120	0	- 880 120	- 517 494	362 626	58,8 %
Toimintakate	- 824 320	0	- 824 320	- 418 409	405 911	50,8 %
Suunnitelman muk. poistot						
Tilikauden tulos						

Talousarviovuoden tavoitteet

Hyvinvointiin ja kaikenikäisten terveyttä edistävään toimintaan panostaminen järjestyhteistyötä tiivistämällä. Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön käynnistäminen. Lähiliikuntapaikat tutuiksi kaupunkilaisille tapahtumien myötä. Uusien liikuntapaikkojen suunnittelu yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.

Sektorit	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Vastuuyksikkö	Tila
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Esteettömyyskartoituksen tekeminen kaupungin liikuntatilojen ja -paikkojen osalta.	Vammaisneuvosto on tehnyt kevättalvella ja kesällä esteettömyyskävelyt Hyvärilän alueelle. Hyvärilään tehty esteetön frisbeegolf-väylä.	4185 Liikuntapalvelut	Toteutunut osittain ■
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Reittihankkeen jatkovaiheen suunnittelu yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.	Tänä kesänä on tehty reiteillä merkintöjä, raivausta ja pitkoksia. Toimenpiteiden myötä on seuraavat kohteet saatu valmiiksi; Ellun ja Kotilanvaaran lenkit, Bombalta tsasounan reitti, Porokylän polut sekä Syrjän pitkokset. Hurtan taival on vielä työn alla, valmistunee loppuvuoteen mennessä. Sivakan pitkoksia uusitaan alkusyksystä. Talonpojan taival jää kesken, työ jatkuu ensivuonna.	4185 Liikuntapalvelut	Toteutunut osittain ■
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite	Kesätyösetelien kautta nuorten työllistyminen yhdistyksiin, yrityksiin ja	Kesätyöseteleitä haettu tänä vuonna 167 kpl	4190 Nuorisopalvelut	Toteutunut

21.08.2024

	(Hyvinvointi)	yhteisöllisiin tapahtumiin.	(183 kpl v. 2023)		☒

Varhaiskasvatuspalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen tarjoaminen nurmekselaisille lapsiperheille. Nurmeksessa on kuusi päiväkotia: Pikku-Kaarlen, Hannilan, Rekulan, Porokylän, Niksulan ja Nurmesjärven päiväkodit. Nurmeksessa toimii arkisin avoin päiväkotitoiminta. Perhepäivähoitajia on työsuhteessa tällä hetkellä 12 sekä yksi varahenkilö ja tarpeen mukaan palkataan uusia määräaikaista perhepäivähoitajia. Päiväkodeissa työskentelee 88 työntekijää. Päiväkodeissa toimii koko- ja osapäivähoito sekä esiopetus. Varhaiskasvatuksen hallinnossa työskentelee kokopäiväisesti 5 henkilöä.

Perhekeskus on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä sekä varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta tarjoava monialainen palveluverkosto, johon kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen oppilaitokset, nuorisotyö, seurakunnat, Siun soten sosiaali- ja terveystyöt, yhdistykset sekä muut perheitä tukevat tahot. Työtä tehdään yli hallintorajojen ja toimintaa koordinoi yhteisökoordinaattori. Avoin päiväkotitoiminta toimii perhekeskuksen kohtauspaikkana. Perhekeskuksen toimintaa ohjaa hyvinvointisuunnitelman tavoitteet.

Varhaiskasvatuksen palkkakustannukset ovat nousseet vuoden 2023 aikana. Tähän on vaikuttanut pienten lasten varhaiskasvatuspalvelujen kasvaneen tarve ja perhepäivähoitajien väheneminen. Uusia perhepäivähoitajia ei ole saatu palkattua. Uusia lapsiryhmiä on perustettu Hannikaiselle, jonne on palkattu neljä työntekijää; Karhitien ryhmään kolme työntekijää; Nurmesjärven päiväkodille kolme työntekijää sekä neljäs vuorohoitoryhmä Kaarleen, neljä työntekijää. Kolmeen ryhmään on palkattu avustaja tukemaan ryhmän lapsien erityistarpeita, Hannilan ja Kaarlen päiväkoteihin yhteinen varahenkilö paikkamaan henkilöstön poissaoloja sekä kolmas päiväkotiapulainen, johtuen vuorohoidosta; ruokailujen valmistelut viikonloppuisin. Uusia työntekijöitä on yhteensä 19 verrattuna vuoteen 2022.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Varhaiskasvatuksen osalta keskeinen toiminnan tavoitteita sekä esiopetuksen pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on mahdollisen pandemian voimistuminen ja esiintyminen varhaiskasvatusyksiköissä sekä hoitopaikkojen riittävyys:

* sijaisten saaminen erityisesti tilanteissa, jossa varhaiskasvatus joudutaan järjestämään poikkeustilanteissa ja poikkeusoloissa, on erittäin haasteellinen

* oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien töiden merkittävä kasvu

* riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja lasten vanhempien kuormittuvuus ja stressitekijät

* varhaiskasvatuksen maksutuottojen toteutumiseen kohdistuu toimintakaudella epävarmuustekijöitä johtuen valtakunnallisesta linjauksesta, jolla nostettiin tulo rajoja, jonka pohjalta päivähoitomaksut määräytyvät (maksutuotot pienenevät)

* varhaiskasvatustarpeen ennakointi koko toimintakaudelle

* kelpoisuuden omaavan henkilöstö saaminen vakinaisiin ja määräaikaisiin virka/työsuhteisiin

* kelpoisuuden omaavaa henkilöstöä ei saada erityisesti tilanteissa, jossa hoitopaikkojen kysyntä ylittää vapaana olevien hoitopaikkojen määrän

* pysyvä henkilöstöpula

Varhaiskasvatuksen osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Varhaiskasvatuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-		Tot. %
				6/2024	Poikkeama	
Toimintatuotot	120 000	0	120 000	89 925	-30 075	74,9 %
Toimintakulut	-7 223 052	0	-7 223 052	-3 308 980	3 914 072	45,8 %
Toimintakate	-7 103 052	0	-7 103 052	-3 219 055	3 883 997	45,3 %
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	-19 802	-19 802	0,0 %
Tilikauden tulos	-7 103 052	0	-7 103 052	-3 238 857	3 864 195	45,6 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Talousarviossa on varauduttu Nurmesjärven päiväkodin ja Karhitiellä sijaitsevan satelliittiryhmän kustannuksiin. Ryhmät on perustettu perhepäivähoitajien vähenevän määrän ja varhaiskasvatuspaikkojen kysynnän lisääntymisen tarpeeseen.

Varhaiskasvatus:

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Vastuuyksikö	Tila
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Lähiympäristön, metsän, hyödyntäminen varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä. Toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen näkökulma. Tavoitteena on, että jokaisessa varhaiskasvatusyksiköissä on yksi Suomen ladun metsämörri-ohjaaja koulutuksen käynyt henkilö. Laatutunnuksen voi	Osa henkilöstössä on käynyt Metsämörri-koulutuksen ja koulutukset jatkuvat syksyllä. Lapsiryhmät hyödyntävät lähiympäristöä toiminnassaan.	Koko tulosalue	Toteutunut osittain

		hakea, kun toiminta on ollut käynnissä vuoden.			
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perhekeskuksen kohtaamispaikalla tavoitetaan perheitä ja tuetaan arjen ilmiöissä. Perhekeskusverkosto tuntee palveluverkoston.	Tapahtumia oli 2 ja perhekeskusverkosto kokoontui 9 kertaa. Avoimella päiväkodilla toimintapäiviä oli keväällä 2024 61 kpl. Lapsia osallistui toimintaan 492 ja aikuisia 367. Lapsia oli hoidossa 64. Huoltajat ovat saaneet ammatillista ohjausta 32 kertaa. Joka toinen torstai perhepäivähoitajat kokoontuivat avoimelle päiväkodille ja avoin päiväkotijärjesti toimintaa perhepäivähoitajille myös Rekulan päiväkodilla. Avoimen päiväkodin toiminta päättyi toukokuussa 2024.	Koko tulosalue	Toteutunut osittain
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä pyritään liikkumaan varhaiskasvatuksen suositusten mukaisesti.	Osalla ryhmistä on käytössä liikkuva varhaiskasvatusmateriaali ja lasten kanssa liikutaan varhaiskasvatuspäivän aikana mahdollisimman paljon.		Toteutunut osittain
HYVINVOINTI	Metsä/luontopäiväkotit	Metsä-/luontopäiväkodin toiminnan suunnittelu strategian	Metsäpäiväkotiryhmä aloitti toiminnan 1.8.2024 yhtenä Rekulan päiväkotiryhmänä.	Koko tulosalue	Toteutunut

21.08.2024

		mukaisesti.	Luontopainotteisia lapsiryhmiä on useampia.		